

ИННОВАЦИОН САЛОҲИЯТНИНГ ИҚТИСОДИЙ МАЗМУНИ ВА ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИ

Усманова Умидахон Илхомжон қизи
Гулистон давлат университети ўқитувчиси

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10138565>

Аннотация. Мазкур илмий мақолада жаҳонда кейинги йилларда инновацион салоҳиятни, ҳусусан, илмий-техник, инвестицион, интеллектуал, инфратузилмавий ва малакали ишчи кучи салоҳиятини ошириш, улардан самарали фойдаланишга йўналтирилган илмий изланишлар бу борада интеллектуал салоҳиятни ностандарт ижтимоий-иқтисодий шарт-шароитларни эътиборга олган ҳолда ошириш, инфратузилмавий фаолиятни молиявий дастакларга кўра рағбатлантириш, миллий инновацион тизимнинг самарали амал қилиш механизмларини хусусий ва давлат тузилмалари интеграциясини самарали уйғунлаштириш ҳамда инновацион салоҳиятдан модернизациялашув ва диверсификация даражасини оширишда самарали фойдаланиш каби йўналишлари ёртилган.

Калит сўзлар: инновацион, интеграция, инфратузилма, ишчи кучи, интеллектуал, модернизация, диверсификация, миллий бойлик, бозор, иқтисодий ўсиш, рақобат, ресурс, моддий, капитал, меҳнат, компонент, макроиқтисодиёт, мезоиқтисодиёт, микроиқтисодиёт.

ECONOMIC CONTENT AND COMPONENTS OF INNOVATION POTENTIAL

Abstract. In this scientific article, scientific research aimed at increasing the potential of innovation in the next years in the world, as well as the potential of scientific and technical, investment, intellectual, infrastructural and skilled labor, their effective use in this regard, to increase intellectual potential with regard to non-standard socio-economic conditions, to stimulate infrastructure activities according to financial support, such areas as the effective harmonization of the mechanisms of effective functioning of the national innovation system with the integration of private and public structures and the effective use of innovation potential in increasing the level of modernization and diversification are highlighted.

Keywords: innovation, integration, infrastructure, labor, intellectual, modernization, diversification, national wealth, market, economic growth, competition, resource, material, capital, labor, component, Macroeconomics, mesoeconomics, microeconomics.

ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ И КОМПОНЕНТЫ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА

Аннотация. В данной научной статье рассматриваются научные исследования, направленные на повышение инновационного потенциала в мире в последующие годы, в частности, на наращивание научно-технического, инвестиционного, интеллектуального, инфраструктурного потенциала и квалифицированной рабочей силы, их эффективное использование, повышение интеллектуального потенциала с учетом нестандартных социально-экономических условий, стимулирование инфраструктурной деятельности в соответствии с финансовыми рычагами, наметились такие направления, как эффективное сочетание механизмов эффективной реализации национальной инновационной системы, интеграция частных и государственных структур и эффективное использование

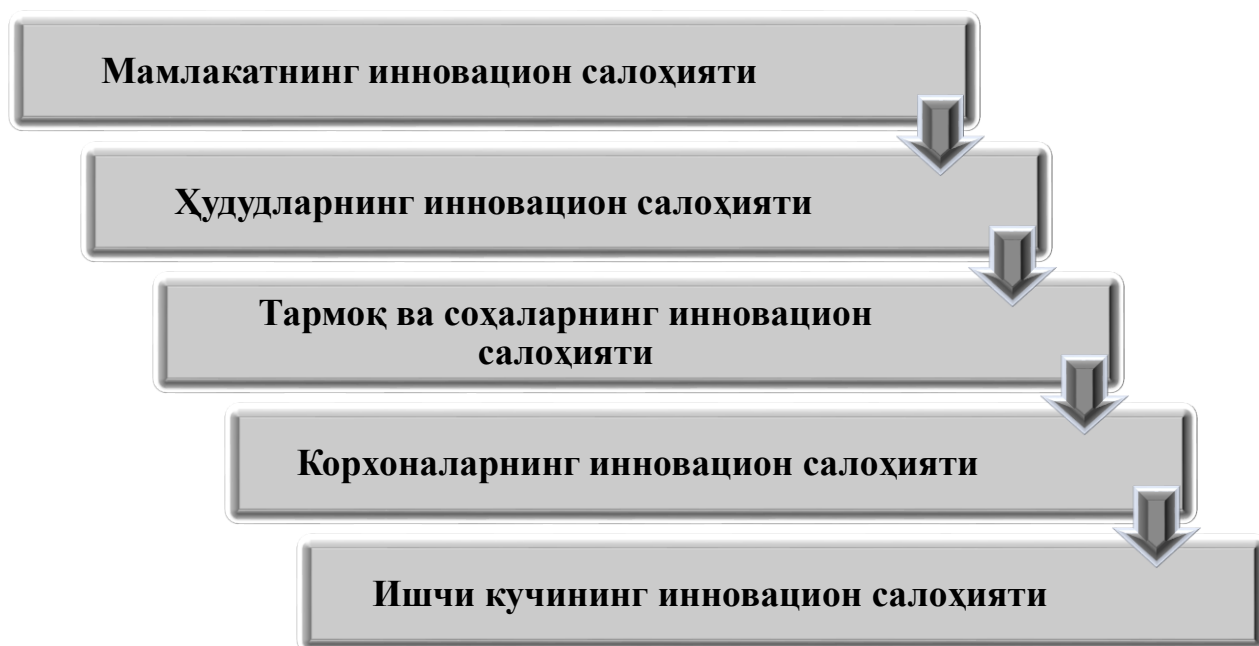
инновационного потенциала для повышения уровня модернизации и диверсификации.

Ключевые слова: инновации, интеграция, инфраструктура, рабочая сила, интеллектуальный, модернизация, диверсификация, национальное богатство, рынок, экономический рост, конкуренция, ресурс, материал, капитал, труд, компонент, макроэкономика, мезоэкономика, микроэкономика.

Жахоннинг ривожланган мамлакатларида инновацион салоҳият иқтисодий ривожланишнинг асосий манбаси сифатида қаралади ва миллий бойликнинг таркибий қисми ҳисобланади. Миллий иқтисодиётда инновацион салоҳиятни шакллантириш, қўллаш, унинг механизмларини жорий қилиш ва ундан самарали фойдаланиш муаммолари ҳозиргача ўз долзарблигини сақлаб қолмоқда. Шундай экан, инновацион салоҳиятдан самарасиз фойдаланиш рақобатбардош, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётининг ривожланиш жараёнини секинлаштиради ва мамлакатнинг иқтисодий ўсиш суръатларини пасайтиради.

Инновацион салоҳият ресурсли ҳамда натижали компонентларни ўзида мужассам қилади. Ресурслиги инновацион салоҳият шакллантирилиши билан боғлиқ бўлиб, ўз ичига молиявий, моддий ва ходимлар билан боғлиқ таркибий қисмларни олади. Молиявий таркибий қисм илмий соҳага киритилган молиявий қўйилмаларнинг ҳажми билан таснифланади. Моддий таркибий қисм эса, илмий соҳадаги асосий ва айланма капитал ҳолатига қараб белгиланади. Ходимлар билан боғлиқлик меҳнат ресурсларининг сони ва сифати, илмий фаолият билан бандлиги ҳамда меҳнат унумдорлиги билан белгиланади.

Натижали компонент инновацион салоҳиятдан самарали фойдаланиш билан боғлиқ бўлиб, инновацияларнинг сони ҳамда миллий иқтисодиётнинг устувор тармоқларидаги инновацион фаоллик ва юқори иқтисодий самарадорлик даражасига қараб аниқланади. Мамлакат ижтимоий-иқтисодий тизимининг инновацион салоҳияти ҳудудлар, тармоқлар, соҳалар, корхоналар ва инсонларнинг инновацион салоҳиятлари жамланмасини ўзида мужассамлаштиради. (1-расм)

1- расм. Миллий инновацион салоҳият¹

Мамлакатнинг инновацион салоҳияти бир томондан, инновацион фаолиятни ташкил этиш учун муҳим бўлган мамлакатдаги мавжуд ялпи ресурсларни, иккинчи томондан - такрор ишлаб чиқариш жараёнида инновацион фаолиятни ташкил этиш, барча инновацион имкониятларни турли хўжалик субъектлари фаолиятида иқтисодий муносабатлар тизимини шаклланишидан иборат бўлади.

Худуднинг инновацион салоҳияти тармоқ ва корхона инновацион салоҳиятларининг бирлашиш йўли билан ҳосил бўлади. Худуднинг инновацион салоҳияти унинг ялпи инновацион имкониятлари, такрор ишлаб чиқариш жараёнида инновацион фаолиятини амалга ошириш бўйича иқтисодий муносабатлар тизими ва худуднинг ялпи инновацион ресурслари билан ифодаланади.

Тармоқнинг инновацион салоҳияти деганда иқтисодиётнинг етакчи тармоқларида инновацион маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва тармоқлар инновацион имкониятини шаклланиши бўйича турли хўжалик фаолиятидаги субъектларнинг такрор ишлаб чиқариш жараёнидаги инновацион фаолиятни амалга оширувчи иқтисодий муносабатлар тизими тушунилади.

Инновацион салоҳият корхоналар даражасида иқтисодий муносабатлар тизимини турли хўжалик фаолиятидаги субъектлар такрор ишлаб чиқариш жараёнида инновацион фаолиятни амалга ошириши учун корхонанинг инновацион имконияти шаклланиши ифодалади. Ушбу имконият корхонанинг инновацион ресурслари жамланмаси билан таъминланади.

Чекланган ресурслар шароитида мавжуд салоҳиятдан самарали фойдаланиш ва янги товар ҳамда хизматлар ишлаб чиқаришга йўналтириш давр талаби бўлиб қолмоқда. Инновацион салоҳиятни турли даражаларда таҳлил қилиш мумкин: макродаражада (мамлакат миқёсида), мезодаражада (тармоқ ёки соҳа миқёсида) ва микродаражада (корхоналар миқёсида). Макро даражада инновацион салоҳият мамлакатдаги инновацион фаолият учун зарур бўлган барча моддий ва номоддий неъматларни йиғиндиси бўлиб қуйидаги элементлардан иборат: (2-расм).

- илмий-техникавий салоҳият;
- инвестицион салоҳият;
- ресурс салоҳияти;
- интеллектуал салоҳият;
- истеъмолчилик салоҳияти;
- инфратузилма салоҳияти

¹ Муаллиф ишланмаси.

2-расм. Иқтисодий тизимнинг инновацион салоҳиятини таркибий қисмлари²

Расмдаги маълумотларга кўра, иқтисодиётда инновацион салоҳиятдан самарали фойдаланиш учун илмий-техникавий, инвестицион, яъни, инновацион фаолиятга йўналтирилган молиявий имкониятларни; интеллектуал ва истеъмолчилик салоҳиятни, ресурс салоҳиятини, яъни, технологиялар, ускуналар, асосий фондлар, меҳнат ресурслари, ахборот ресурсларни инновацион фаолиятга йўналтириш ва ривожлантириш зарур. Бу ерда интеллектуал салоҳият деганда, инновацияларни жорий этишга етарли бўлган инсонларнинг ақлий қобилиятлари тушунилади. Истеъмолчилик салоҳияти янги ва такомиллаштирилган маҳсулотларга нафақат эҳтиёж, балки пул билан қопланган талабнинг мавжудлигини англатади. Инфратузилма салоҳияти эса, инновацион жараён узлуксизлигини таъминлайди ва ўз ичига ишлаб чиқариш, ижтимоий, инновацион инфратузилма объектларини қамраб олади.

Инновацион салоҳиятни макродаражада таҳлил қиладиган бўлсак, миллий иқтисодиётнинг инновацион салоҳияти иш самарадорлигини янада сифатли, инновацион асосда амалга оширадиган миллий иқтисодий тизимнинг жами объектив шароитлари (имкониятлари)ни тўлалигича ўзида акс эттиради.

Унинг таркибий қисмлари қуйидагилар.

1. Иқтисодиёт тармоқларининг инновацион маҳсулотларини ишлаб чиқаришга йўналтирадиган илмий-техник салоҳият.

2. Миллий иқтисодиётда инновацион ривожланишнинг ресурс салоҳияти:

- замонавий ишлаб чиқариш машиналари ва ускуналари;
- мавжуд материаллар ва хомашё;
- инновацион ривожланишни таъминлайдиган ахборот ресурслари;
- инновацияда бевосита новацияни қамраб олувчи инсон ресурслари;

3. Иқтисодиётда инновацион жараёнларни молиялаштириш имконияти сифатида қараладиган инвестицион салоҳият .

4. Инновацион жараённинг эҳтиёжларини қондириш имконига эга бўлган индустриал, ижтимоий ва инновацион инфратузилмани ифодаловчи инфратузилмавий салоҳият.

5. Инсон ресурсларининг ташаббускорлик, инновацияларни амалиётга тадбиқ этиш, инновацион жараённи амалга ошириш ва инновацияларни тўғри қабул қилиш қобилиятларини ўзида мужассамлаштирувчи интеллектуал салоҳият.

6. Иқтисодий тизимнинг истеъмолчи салоҳияти истеъмолчиларнинг эҳтиёжларини қондириш даражаси ва имкониятларини яратиш имконияти, самарали талабнинг мавжудлиги сифатида намоён бўлади.

7. Тадбиркорлик салоҳияти инновацион жараёнда иштирок этувчилар томонидан инновацион ғояларни амалиётга тадбиқ этувчиси сифатида қаралади.

Тармоқ даражасидаги инновацион салоҳият улар фаолиятининг давомийлигидан ва ривожланган технологиялар таъсиридан келиб чиққан ҳолда тармоқларнинг мустақил равишда ривожланиш имкониятларини белгилаб беради. Ўз навбатида, тармоқларнинг

² Муаллиф ишланмаси.

илмий-техник салоҳияти, устувор тармоқларда амалиётга тадбиқ этиш учун инновацион ресурсларни ишлаб чиқиш билан тавсифланади.

Тармоқ даражасида ресурс салоҳияти корхоналар ва саноатнинг инновацион ривожланиш талабларига мос келадиган имконият сифатида қуйидаги таркибий қисмлар орқали амалга оширилади:

- саноатнинг умумий активлари (ишлаб чиқариш машиналари, ускуналар);
- мавжуд хомашё ва материаллар (айланма маблағлар);
- ахборот ресурслари,
- саноат корхоналаридаги жами бўш турган молиявий ресурслари;
- инновацион жараёни амалга ошириш имкониятига эга бўлган ишчи кучи

ресурслари.

Тармоқлардаги ишчи кучи ресурсларининг ташаббускорлиги, тадбиркорлик лаёқати, янгиликларни амалиётга жорий этиши, инновацион жараёнларни амалга ошириш ва уни яхши қабул қила олиш имкониятлари интеллектуал салоҳият ҳисобланади.

Тармоқнинг истеъмол салоҳияти уларнинг маҳсулоти эгаллаган бозор сегментини сақлаб қолиш ва унинг ҳажмини ошириш имконияти ҳамда истеъмолчининг ушбу маҳсулотлардан юқори даражада нафлиликка эришиши сифатида қаралади.

Ҳозирги кунда илмий-техникавий соҳанинг, яъни, фан, таълим, техника тараққиёти, технология бозорининг ривожланиши иқтисодий ўсишнинг барқарор давом этиши учун асос яратиб, ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал қилишда муҳим омиллардан бири саналади. Инновацион салоҳият жамият ижтимоий-иқтисодий ривожланишида имкониятларни кенгайтиради, капитал ва табиий ресурсларни тежайди. Бошқа шароитлар ўзгармаган ҳолатда фан техника тараққиёти ҳамда ишчи кучи инновацион фаоллиги қанчалик юқори бўлса, жамиятда ҳам шунча катта инновацион салоҳият вужудга келади.

“Инновацион салоҳият” тушунчаси иқтисодий категория сифатида қаралади. Иқтисодий салоҳиятнинг ажралмас қисми сифатида инновацион салоҳият ишлаб чиқариш кучлари ва ишлаб чиқариш муносабатлари ўртасидаги мураккаб механизм билан белгиланади. Бундан келиб чиққан ҳолда инновацион салоҳият: бир томондан, инновацион фаолиятни амалга ошириш учун зарур бўлган турли хил ресурслар тўплами; иккинчидан, турли хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий муносабатлар тизимини такомиллаштириш жараёнида инновацион фаолиятни амалга ошириш учун умумий инновацион салоҳиятни шакллантиришга қаратилган мажмуа ҳисобланади.

Инновацион салоҳият - ҳар қандай тизимда жамият ривожланиши учун фойдаланилиши мумкин бўлган иқтисодий ресурсларнинг миқдори ҳисобланади. Ушбу иқтисодий ресурслар учта асосий сектор ўртасида тақсимланади: илмий-техник, таълим, инвестицион. Ушбу тақсимот натижасида илмий-техник салоҳият, таълим салоҳияти ва инвестицион салоҳият шакллантирилади. Ушбу сегментларнинг жамланмаси макроиқтисодий даражада инновацион салоҳиятини ташкил этади.

Инновацион салоҳиятнинг тузилишини учта таркибий қисм (ресурс, ички ва натижали) бир-бирининг ўрнини эгаллаши, тўлдириши ва бирлашиши билан ифодаланади ҳамда уларни қўллаш жараёнида ягона таркибий қисм сифатида намоён бўлади.

Бирок, инновацион салоҳиятнинг таклиф этилаётган тузилмаси тўлиқ эмас, чунки у инновацион фаолиятни ташкил этишнинг замонавий шакллари ва инновацион фаолиятни бошқаришнинг чекланган даражадалиги, илм-фан материаллари ёки интеллектуал маҳсулот, шунингдек, илмий муассасалар, лойиҳа ташкилотлари ва инновацион корхоналар тармоқларини (инновацион салоҳиятнинг ташкилий компонент) ўз ичига олмайди.

Бизнинг фикримизча, инновацион салоҳиятнинг асоси - ходимлар, ташкилий, моддий ва техник ахборот, бошқарув ва молиявий компонентлар, шунингдек, илмий-техник компонентлари ҳисобланади (1-жадвал).

1-жадвал

Инновацион имкониятларнинг компонентлари³

№	Компонентлар	Мазмуни
1	Молиявий компонент	Минтақавий ва тармоқ дастурлари ҳамда махсус мақсадли дастур ва шартнома-буйруқлар, устувор тармоқларнинг буюртмалари доирасида молиялаштирилиши
2	Моддий ва техник компонент	Замонавий инновацион ва ахборот технологиялари, компьютер тизимлари, замонавий ускуналар; материаллар, лаборатория ва офис ускуналари
3	Ходимлар таркиби	ташкилотчи олимлар ва мутахассис олимлар: уларнинг сони, билим соҳалари бўйича тузилиши, малакаси
4	Ахборот компоненти	илмий ва техник адабиёт, патентлар, ихтиролар, янги юқори технологиялар, тизимлар ва жиҳозлар бўйича, мамлакатдаги, шу билан бир қатода, хорижий давлатлардаги инновациялар ва инновация фаолияти тўғрисида турли хил илмий ахборот ва маълумотлар тўплами; миллий ва халқаро ахборот тармоқларига киритилган компьютер тизимлари;
5	Ташкилий компонент	илмий муассасалар тармоғи, лойиҳалаштирувчи ташкилотлар ва инновацион корхоналар
6	Бошқарув компоненти	моддий ва интеллектуал маҳсулот ишлаб чиқариш қобилятига эга бўлган инновацион фаолиятни ташкил этиш ва бошқаришнинг замонавий шакллари
7	Илмий-техник компонент	ихтиролар, товар белгилари ва хизмат кўрсатиш белгилари, саноат намуналари, моделлар, ноу-хау, инновацион дастурлар ва лойиҳалар

Инглиз олимлари П.Друккер ва С.Фриманлар⁴ саноат ва илмий-техник ташкилотларнинг инновацион салоҳияти тўрт қисмдан иборат деб ҳисоблайдилар:

1. Хусусий ишланмалар ва ихтироларнинг илмий-техник жараённинг узлуксизлигини таъминлаш учун тайёрлаб қўйилган захираси;

³ Муаллиф ишланмаси

⁴ Drucker P. Innovation and Entrepreneurship. Practice and Principles. – London: Heinemann, 1984.; Freeman C. Technology and Economic Performance: Lessons from Japan. – London: Pinter Publishers, 1987.

2. Корхона ва ташкилотларнинг ўз инфратузилмасини таъминловчи инновацион имкониятлар.

3. Инновацион салоҳиятни саноат корхоналарида жамланган салоҳиятнинг бошқа қисмлари билан ҳамкорлигини акс эттирувчи ва инновацион цикл натижали бўлишини таъминлашга таъсир этадиган ташқи ва ички омиллар.

4. Инновацион маданият даражаси, корхона ва ташкилот ходимларининг янгиликларни қабул қилиш даражаси, унинг инновацияларни янгиликлар сифатида қиритилишига тайёрлиги ва имкониятлари.

Б.Ландвалл, Р.Нелсон⁵лар эса, инновацион салоҳиятнинг унсурлари сифатида қуйидагиларни ажратиб кўрсатади:

1. Инновацияга мўлжалланган қисмлар;
2. Малакали кадрлар таркиби;
3. Молиявий ресурслар (бойликлар);
4. Моддий-техник таъминланиш;
5. Интеллектуал (ақлий) мулк;
6. Инновацион фаолият натижаларини юксалтиришнинг қўшимча манбалари.

Б.Санто⁶ инновацион салоҳиятни шакллантириш ва кенгайтириш омилларига қуйидагиларни киритади:

1. Инсоннинг тасаввур кучи ва ижодий имкониятлари (қобилиятлари);
2. Тадқиқотлар ва ишланмаларнинг фойдалилиги;
3. Ғоялар, ихтиролар, ишлаб чиқариш ва савдо сирларини ҳимоя қилиш;
4. Илк маблағ (капитал)ларнинг миқдори;
5. Зарур воситаларни сотиб олиш имкониятлари;
6. Ишчи кучининг сони ва таркиби;
7. Рақобат;

8. Иқтисодий шароитлар ва ҳукумат меъёрий-ҳуқуқий тизимининг бошқарилиши ва ривожланиш тенденцияларини олдиндан айтиб бериш имкониятлари.

Н.М.Расулов, Ф.Н.Шокирова, Д.Х.Шодиевалар инновацион салоҳиятни ресурсли, натижали ва ички тузилмаларнинг жамланмаси сифатида таърифлайди.

Юқорида инновацион салоҳият таркибий тузилишига оид ёндашувлардан келиб чиқиб хулоса қилиш мумкинки, фикримизча, муаллифлар инновацион салоҳият тузилиши ёритишда бир қатор унсурларни эътибордан четда қолдирган. Чунки, улар ишлаб чиқаришни ташкил қилишнинг замонавий шакллари, жараёнларни инновацион фаолият билан бошқаришнинг энг охирги, илмга бой, моддий ёки ақлий маҳсулотларни (инновацион салоҳият тузилишини бошқарадиган), шунингдек, илмий муассасалар, лойиҳа-конструкциялаш ташкилотлари ва инновацион корхоналар тармоғини (инновацион салоҳиятни тузилишини ташкил этадиган) эътибордан четда қолдиришган.

⁵ Lundvall B. (ed.). National Innovation Systems: Towards a Theory of Innovation and Interactive Learning. London: Pinter Publishers, 1992.; Nelson R. (ed.). National Innovation Systems. A Comparative Analysis. – New York/Oxford: Oxford University Press, 1993.

⁶ Санто Б. Инновация и глобальный интеллектуализм. –М.: Инновации. 2006. №9. с.32

Бизнинг фикримизча, инновацион салоҳият асосини, малакали кадрлар, профессионал ташкилий тузилма, моддий-техник база, кучли ахборот манбалари, замонавий бошқарув усуллари, молиявий барқарорлик ва илмий-техник тузилмалар ташкил қилади.

Инновацион салоҳиятнинг моҳияти унинг қуйидаги вазифаларида намоён бўлади:

1. Илмий вазифа. Бунда инновацион салоҳият фаннинг ривожланишига, ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг янги қонуният ва тамойиллари яратилишига ҳамда янги соҳаларга йўл очилишига қўмаклашади, шунингдек, ғоялар генератори сифатида ҳаракат қилади.

2. Техник вазифа. Бунда инновацион салоҳият янгиланган, мукаммаллашган маҳсулот яратиш воситаларини ишлаб чиқариш ва ўзлаштиришга имкон беради.

3. Ижтимоий вазифа. Бунда инновацион салоҳият меҳнат шароитларини яхшилаш, соғлиқни сақлаш, таълим, маданият соҳаларидаги мавжуд муаммоларни ҳал этишга йўналтирилади.

Бирлашган миллатлар ташкилотининг ЮНКТАД бўлинмаси инновацион салоҳиятнинг урта таркибий қисмларини алоҳида ажратиб берган:

а) инновацияларга бўлган сармоялар, яъни, инновацион фаолиятни рағбатлантириш учун қўлланилган чора-тадбирлар ва инвестициялар;

б) давлат томонидан амалга оширилган инновацион фаолият ва фундаментал тадқиқотлар натижалари;

в) хусусий сектор томонидан амалга оширилган илмий-технологик фаолиятнинг амалий натижалари.

Ривожланиш салоҳияти мамлакатнинг имитацион технологик ривожланиш имкониятини белгилайди. Унинг асосий таркибий қисмлари бўлиб, халқаро савдо учун миллий тизимнинг очиклиги, тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилиш, лицензиялаш ва ишчи кучи салоҳияти ҳисобланади.

Шуни таъкидлаш керакки, ушбу унсурлар нафақат инновацион ривожланиш, балки, мамлакат иқтисодиётининг жадал ривожланиши учун ҳам аҳамиятлидир.

Бундан ташқари, инновацион салоҳиятни оширишда макроиқтисодий барқарорлик, интеллектуал мулк ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тизими ва иқтисодиётдаги рақобат муҳити ҳам муҳим рол ўйнайди. Интеллектуал мулк ҳуқуқларини ҳимоя қилиш инновацияларни рағбатлантиради ва уларнинг ижодий саъй-ҳаракатлари, энергетикаси ва молиявий капиталини инвестициялаш учун етарли даражада мукофотланганлигини таъминлайди.

Миллий иқтисодиётни ривожлантириш учун мамлакатимизнинг илмий-техник ва инновацион салоҳиятини барқарор сақлаш ҳамда ривожлантириш зарур. Бунинг учун қуйидаги йўналишлар бўйича чора-тадбирлар амалга оширилиши лозим бўлади:

- миллий иқтисодиётнинг турли соҳаларида тўпланган илмий-техник салоҳиятни реструктуризациялаштириш;

- амалдаги конунчиликка инновацион соҳадаги фаолликни янада жадаллаштириш учун қулай шарт-шароит яратиш берадиган янги ўзгартиришлар киритиш;

- илм-фанни ривожлантириш ва инновацияларни яратиш учун қаровсиз қолган, мақсадга мувофиқ равишда ишлатилмаётган мулк ҳисобидан алоҳида жамғарма яратиш;

- қиймати юкори бўлган асбоб-ускуналардан фойдаланиб, илм-фан ютукларидан кенг кўламда фойдаланиш асосида маҳсулот ишлаб чиқарувчи субъектларини кўллаб-қувватлаш учун лизинг механизмларини жадал ривожлантириш;

- инновацион фаолият кўламларини кенгайтириш ҳамда республикада капитал бозорини шакллантириб, уни ривожлантириш учун банк кредитларини жалб этиш механизмларини янада такомиллаштириш;

- республика миқёсида яратиладиган инновацион лойиҳаларни рўёбга чиқариш билан боғлиқ бўлган барча ишларни мувофиқлаштириб, бошқариб турадиган махсус инновацион марказларни яратиш;

- республиканинг энг билимли, тажрибали, профессионал илмий-техник ходимлари, олимлари ва мутахассисларидан таркиб топадиган инновацион лойиҳаларни ишлаб чиқиб, уларни рўёбга чиқариш билан боғлиқ чора-тадбирларни режалаштирадиган, кейинчалик, ушбу фаолиятни бошқариб турадиган институтни яратиш мақсадга мувофиқдир.

REFERENCES

1. Ўзбекистон Республикасининг ЎРҚ-312-сон 2011 йил 26 декабрда қабул қилинган “Интеллектуал мулк тўғрисидаги қонун ҳужжатлари такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги Қонуни. –Т.: 2011. -94 б.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги ПФ-60 сон “2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида” ги Фармони.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПҚ-3698-сонли 2018 йил 7 майдаги “Иқтисодиётнинг соҳа ва тармоқларига инновацияларни жорий қилиш механизмларини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори. <https://lex.uz/docs/3723561>
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПФ-5544-сон 2018 йил 21 сентябрдаги “2019-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини инновацион ривожлантириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида”ги Фармони // Халқ сўзи. 22.09.2018 й.
5. Ш.М.Мирзиёев Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси // -Т.: “Ўзбекистон”. 2022. -412 б.
6. Абалкин Л.И. Современное состояние экономического мышления. -М. Институт экономики РАН. 2001. -287 с.
7. Алескеров Э.Г. НТР и интеллектуально-информационный потенциал. -М.: Предпринимательство. 2004. №1.